

יוני דואר, הצפנה והמחשב הראשון

אבני דרך בתולדות המיחשוב הצבאי: ממכשירי הקשר, שהותקנו על משוריני הפלמ"ח שעלו לירושלים במלחמת העצמאות, ועד מערכות השליטה והבקרה שהופעלו במלחמת לבנון השנייה

אתמים אלה השתמשו בדגלי איתות בשיטת הסמפור, אולם הקשר בין מרכז ההגנה לסניפים המשיך להיות "אישי". ראשוני העוסקים בקשר היו מדריכי תנועת הצופים, שהקשר או האיתות היה חלק מתוכניתם החינוכית. בנוסף, סיעו לנושא חברים שעסקו בקשר במשטרה או בחיל הספר.

ככל שהתגבשה ההכרה בצורך בסיוע ההדדי בין חלקי היישוב, גדלה חשיבותו המבצעית של הקשר

אסטרטגי לרשות צה"ל ולהעברת נתונים בקצבים מהירים, החל ב-2001. אגף התיקשוב הוקם ב-3 במרץ 2003.

התיקשוב במלחמות ישראל

ניצני הקשר הראשונים בישראל בוצעו בירושלים, במהלך מהומות הדמים של אפריל 1920. ארגון ההגנה ערך גיוס כללי והציב על גגות הבתים צופים שהעבירו הודעות.

תחום הקשר עבר כמה אבני דרך בשבעים שנות פעילותו: שירות הקשר ב"הגנה" הוקם ב-1937, וכבר באותה שנה נערך קורס אלחוטני מורס ראשון, אז פעלו בארץ ישראל, תחת המנדט הבריטי, 12 תחנות שידור מחתרניות. ב-1938 יובאו ארצה 150 יוני דואר. ב-1939 הופעלה תחנת השידור הראשונה על ידי האצ"ל, וב-1940 - זו של ההגנה. קורס קציני הקשר הראשון נערך ב-1947, ובעת המצור על ירושלים הותקנו מכשירי קשר רדיו על משוריני הפלמ"ח שעלו לעיר.

חיל הקשר הוקם באוקטובר 1948, והשתמש באמצעי קשר שבאו מעודפי ציוד של צבאות שלהמו במלחמת העולם השנייה. במלחמת העצמאות בלטה תרומתם של יוני הדואר במבצע "חורב", כשצה"ל התקדם במהירות לעומק השטח המצרי ויחידותיו היו פרוסות על פני שטח נרחב ומרוחקות מן הפיקוד העליון. ב-1960 זכה צוות קציני חי"ק בפרס ביטחון ישראל, על פיתוח הצפנה.

בסוף שנות ה-50 הבשילו התהליכים, שהביאו להקמת מרכז המחשבים הראשון בצה"ל ובמערכת הביטחון. עד אז היה מחשב אחד בארץ - במכון וייצמן. הוא שימש למחקר מדעי בלבד, ורפאל ואגף המודיעין השתמשו בו לצורכיהם. בחלוף השנים, ב-1999, החל פרויקט "ורד הרים", הסלולר המוצפן הראשון בעולם, שהחל לפעול בשטח בצורה מבצעית במחצית העשור הקודם. פרויקט "אבנט ירוק", פרויקט תשתית-

מת אב ומת אלול והגיעה שנת 1992. בשנה זו המשיכה מיקרוסופט לחזק את שליטתה בעולם הגרפיקה בעזרת גרסת חלונות 3.1. עדיין לא עבודת ברשת, אבל בהחלט מאפשרת חוויית שימוש שלא היינו רגילים אליה. חלקנו, אלו שנהנו לשחק במשחקי מחשב, נאלצו לפתוח חלון DOS בתוך חלונות על מנת להריץ את המשחק, כי עדיין לא הומצאו משחקי מחשב, להוציא את סוליסטר, שהיה בין משחקי המחשב הראשונים עבור חלונות ונחל מיידית הצלחה ענקית (מאז ועד עתה, כמו שאומרים במחוזותינו). אבל לא רק מיקרוסופט ניסתה דברים חדשים.

בשנת 1992 הומצא גם iPad-ראשון בעולם, כן, לא מדובר בטעות הקלדה, ג'ון סקאלי (מי שהחליף את סטיב ג'ובס בראשות

אפל), הכריז ב-7 בינואר 1992 על ה-PDA הראשון בעולם. הוא קרא לו ניוטון, ועד שהגיע סטיב ג'ובס בחזרה לאפל ושינה בו כמה דברים - הוא נחשב עצמו לא מובן ולא ברור. אמנם היו לו תואמים זולים ופשוטים יותר שכן הצליחו, אבל הניוטון, שעלה 1500 דולרים, לא תפס.

יבמ, שהבינה די מהר לאיזה כיוון הולך העולם, הכריזה במהלך השנה על המחשב הנייד הראשון בעולם, שכלל מסך 10 אינץ' ותאמינו או לא - עכבר מבוסס כדור ניווט על פני המסך הקטן!

היו עוד כמה המצאות נחמדות בשנה זו, בהן, למשל, ההכרזה על ODBC - הפרוטוקול לקישור בין בסיסי נתונים מבוססי SQL (עדיין דובר אז על השפה ולא התוכנה של מיקרוסופט) ובסיסי נתונים פתוחים, שאפשר גישה של כל מיני יישומים לאותם נתונים בממשק אחיד. שנים רבות יעברו, כמעט עשור, עד שיומציא ה-JDBC שיעשה את אותו הדבר, אבל לסביבת ג'אווה. ועוד המצאה קטנה וחביבה שלקח לה זמן להיקלט, עד שהיום כל אחד משתמש בה בצורה זו או אחרת, היא המצאתו של ג'ון-לופ גאליי ומרק אדלר - הלוואי ZIP. בסוף אוקטובר 1992 הכריזו שני הגאונים הללו על ה-ZIP (תוכנת הכיוץ) הראשונה בעולם - מה שהיום מוכר כ-RAR או WINZIP.

ובינתיים, בארץ, החליטו קובי ויהודית ריכטר להקים את מדינול, יצרנית הציוד הרפואי המתוחכם.

ראש הממשלה, לוי אשכול (שני משמאל), בסיוור בממר"ם, בליווי הרמטכ"ל, רב אלוף יצחק רבין, שנות ה-60